

Minister Finansów

Warszawa, 20 czerwca 2025 roku

Sprawa: Odpowiedź na interpelację nr 9699 Pana posła Dariusza
Mateckiego
Znak sprawy: PT1.054.14.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

**Pan
Szymon Hołownia**

**Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9699 Pana posła Damiana Mateckiego dotyczącej cen towarów i usług, uprzejmie informuję.

1. Podstawowe produkty spożywcze

Odnosząc się do kwestii poziomu cen podstawowych produktów spożywczych wskazać należy, że według danych GUS inflacja w 2024 r. wyniosła 3,6% i była wyraźnie niższa niż w dwóch wcześniejszych latach: 14,4% w 2022 r. i 11,4% w 2023 r. Zgodnie z aktualnymi prognozami rynkowymi (mediana prognoz wg Refinitiv z maja br.) inflacja w 2025 r. wyniesie 3,9%, a w 2026 r. obniży się do 3,0%.

Wzrost cen produktów żywnościowych w okresie od stycznia 2024 r. do maja 2025 r. występował jednak nie tylko w Polsce, ale był tendencją ogólnoświatową. Świadczy o tym m.in. indeks cen żywności na świecie publikowany przez Organizację Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), który w maju br. był o 7,2% wyższy niż w grudniu 2023 r. (przy wzroście cen nabiału o 29% oraz tłuszczów o 24,5%). Trzeba też zwrócić uwagę, że obecny wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w Polsce jest znacznie niższy od wzrostu, który miał miejsce w latach 2022-2023 (odpowiednio 15,4% i 15,1%).

Oдноśnie do kwestii stawki VAT dla podstawowych towarów spożywczych pragnę wskazać, że stawka 0% – w odniesieniu do towarów wymienionych w poz. 1–18 załącznika nr 10 do ustawy o VAT¹ – obowiązywała w okresie od 1 lutego 2022 r.

¹ Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2025 r. poz. 775).

do 31 marca 2024 r.². Jak wynika częściowo z prezentowanych powyżej danych dotyczących wskaźnika inflacji, zmiany stawki VAT nie muszą oznaczać automatycznie analogicznych zmian cen – ceny towarów lub usług kształtowane są przede wszystkim przez czynniki rynkowe.

W związku z prowadzonymi analizami odczytów inflacji oraz prognozami dynamiki cen podstawowych produktów spożywczych objętych przejściowo stawką VAT w wysokości 0%, podjęto decyzję o nieprzedłużaniu po 31 marca 2024 r. czasowego obniżenia stawki VAT na te towary. Z dniem 1 kwietnia 2024 r. na dostawę ww. towarów spożywczych przywrócona została zatem stawka VAT w wysokości 5%.

Przyczyny rezygnacji z preferencji podatkowych w VAT dla ww. towarów spożywczych zostały już publicznie ogłoszone i nie uległy one zmianie od tego czasu. Jednocześnie nie wystąpiły żadne nowe okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na ww. decyzję. Odczyty inflacji za 2024 r. świadczą o tym, że decyzja (warunkowana sytuacją budżetową) w zakresie powrotu do stawki obowiązującej przed 1 lutym 2022 r. była uzasadniona.

Jeszcze raz należy podkreślić, że podatek VAT jest tylko jednym z wielu czynników cenotwórczych. Ostateczna cena towaru lub usługi uzależniona jest bowiem od wielu czynników, takich jak popyt, podaż, koszty wytworzenia, marże, jak również inne koszty dodatkowe. To sami przedsiębiorcy decydują finalnie o wysokości cen danych towarów bądź usług. Zaznaczyć przy tym należy, że wskazane powyżej podstawowe produkty żywnościowe są nadal opodatkowane z zastosowaniem preferencyjnej stawki VAT w wysokości 5%.

Nie należy również zapominać, że podatki są źródłem finansowania sfery publicznej, a podstawowym źródłem wpływów budżetu państwa jest właśnie podatek VAT. Mając na uwadze powyższe, decyzje o rezygnacji z części wpływów podatkowych powinny być podejmowane z wielką ostrożnością i przy właściwym rozpoznaniu możliwości i potrzeb, tak, aby nie ograniczały możliwości dotarcia finansowania tam, gdzie jest to najbardziej potrzebne. Trzeba też uwzględnić to, że od lipca 2024 r. Polska jest objęta procedurą nadmiernego deficytu.

2. Paliwa

Na wstępie podkreślić należy, że Minister Aktywów Państwowych, wykonując prawa z akcji należących do Skarbu Państwa akcji spółek sektora elektroenergetycznego oraz paliwowego, realizuje uprawnienia wynikające z praw korporacyjnych, które są ściśle określone w przepisach prawa, w szczególności

² W okresie od dnia 1 lutego 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. na podstawie art. 146da pkt 1 ustawy o VAT, w 2023 r. na podstawie § 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 grudnia 2022 r. sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług w roku 2023 (Dz. U. poz. 2495 z późn. zm.), a w okresie od 1 stycznia do 31 marca 2024 r. na podstawie § 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 grudnia 2023 r. w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług (Dz. U. poz. 2670, z późn. zm.).

w ustawie z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych³ (dalej: KSH) oraz statutach spółek. Stosownie do regulacji art. 368 KSH prowadzenie spraw spółki należy do kompetencji zarządu, a zgodnie z art. 375¹ KSH walne zgromadzenie i rada nadzorcza nie mogą wydawać zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw spółki. Jak wynika z powyższego Minister Aktywów Państwowych, podejmując działania w roli akcjonariusza spółek energetycznych, nie ma uprawnień do ingerowania w prowadzenie spraw tych spółek, również w zakresie kształtowania cen energii i paliw oraz wykonywania praw z akcji albo udziałów spółek zależnych.

W odniesieniu do cen paliw uprzejmie informuję, że są one ustalane zgodnie z zasadami rynkowymi, w relacji do notowań na giełdach europejskich. Również w oparciu o takie notowania ORLEN S.A. kupuje ropę naftową do produkcji paliw. Taki sposób kształtowania cen jest standardem międzynarodowym, stosowanym na całym świecie. ORLEN S.A. ceny paliw na rynku krajowym ustala w relacji do notowań paliw na giełdach europejskich, a nie w relacji do notowań ropy naftowej, z której produkuje się nie tylko benzynę, ale również wszystkie inne paliwa, w tym olej napędowy, paliwa lotnicze, żeglugowe, opałowe oraz wiele innych produktów rafineryjnych i petrochemicznych.

Notowania ropy nie mają wyłącznego wpływu na wysokość cen detalicznych na stacjach paliw ORLEN, ponieważ o wysokości tych cen w sprzedaży detalicznej decyduje cały szereg innych czynników i są to między innymi:

- hurtowe ceny paliw,
- ceny biododatków i biokomponentów wykorzystywanych do produkcji paliw,
- lokalizacja stacji,
- obciążenia fiskalne.

Nie bez znaczenia są także takie aspekty jak bezpośrednie otoczenie konkurencyjne stacji, jej położenie, czyli odległość od aglomeracji oraz węzłów komunikacyjnych. Z tego powodu ceny na poszczególnych stacjach mogą się różnić w zależności od lokalizacji i jest to zjawisko powszechne, występujące w całym kraju, dotyczące również stacji prowadzonych przez inne firmy.

Spadające ceny ropy na globalnym rynku nie mają natychmiastowego przełożenia na ceny obserwowane na stacjach paliw. Informacje medialne o spadających cenach ropy naftowej dotyczą przede wszystkim cen kontraktów terminowych, tj. cen surowca z dostawą w określonym czasie. Ponadto należy uwzględnić czas na dostawę ropy oraz jej przerobu. Ostateczny efekt zmian notowań surowca może być odczuwalny w obrocie detalicznym po upływie nawet 2 miesięcy.

Dzięki działaniom podejmowanym przez Grupę ORLEN ceny paliw w Polsce są jednymi z najniższych w Unii Europejskiej. Koncern od wielu miesięcy prowadzi działania stabilizujące ceny paliw dla polskich kierowców, mimo trwającej wojny w Ukrainie i konfliktu na Bliskim Wschodzie.

Jak informuje portal e-petrol.pl (dane z 21 maja 2025 r.) benzyna 95 w Polsce kosztowała średnio 5,73 zł/l, na Litwie 5,91 zł/l, na Słowacji 6,28 zł/l,

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96

a w Niemczech 7,13 zł/l. Olej napędowy w Polsce kosztował przeciętnie 5,74 zł/l, na Słowacji 5,94 zł/l, na Litwie 5,98, zł/l, a w Niemczech – 6,62 zł/l. Dla porównania w maju 2023 r. benzyna kosztowała ok. 6,50 zł za litr, a diesel – 6,11 zł za litr.

Jednocześnie rok do roku rośnie płaca minimalna, która od 1 stycznia 2023 r. wynosiła 3 490 zł brutto (około 2 700 zł netto), a obecnie w 2025 r. płaca minimalna wynosi 4 666 zł brutto (około 3500 zł netto). W 2023 r. za płacę minimalną, można było nabyć około 395 litrów benzyny 95 lub około 400 litrów diesla. Z kolei w roku 2025 za płacę minimalną można kupić około 595 litrów benzyny 95 lub 588 litrów oleju napędowego. Polacy za płacę minimalną mogą obecnie kupić około 50% więcej benzyny lub około 47% więcej diesla niż dwa lata temu.

Należy podkreślić, że w sprawie zaniżania cen paliw przed wyborami parlamentarnymi prowadzi obecnie śledztwo Prokuratura Regionalna w Łodzi.

3. Energia elektryczna

Wypowiadając się natomiast w sprawie cen energii zauważam, że od kilkunastu miesięcy sytuacja na rynkach hurtowych energii jest ustabilizowana. Ceny energii elektrycznej zarówno na rynku spot (Rynek Dnia Następnego), jak i na rynku terminowym (kontrakty z dostawą na przyszły rok) od początku roku kształtują się w przedziale 400-500 zł/MWh. Takie warunki kształtowania się cen na rynkach hurtowych energii elektrycznej wskazują na przestrzeń do obniżenia cen w taryfach dla energii elektrycznej sprzedawców pełniących funkcję sprzedawców z urzędu dla gospodarstw domowych. Sprzedawcy energii elektrycznej pełniący funkcję sprzedawców z urzędu, celem mitygacji ryzyk związanych z zakupem energii elektrycznej, dokonują zakupów tej energii sekwencyjnie, tj. na bieżąco w każdym miesiącu roku.

Pomimo ustabilizowanej sytuacji na rynku hurtowym, z uwagi na poziom cen energii elektrycznej w taryfach dla odbiorców w gospodarstwach domowych, obowiązujących w 2025 r., odbiorcy ci mają zapewnioną możliwość korzystania z ceny maksymalnej energii elektrycznej w wysokości 500 zł/MWh do 30 września 2025 r.⁴. Dodatkowo, w celu zwiększenia wsparcia gospodarstw domowych, przedłużono zawieszenie poboru opłaty mocowej w całym I półroczu 2025 r.

Ustawa wprowadziła również obowiązek złożenia przez sprzedawców energii elektrycznej wniosku o zmianę taryf dla odbiorców w gospodarstwach domowych, które obowiązują do 31 grudnia 2025 r. Przewiduje się, że taka zmiana mogłaby pozwolić na obniżenie cen w obowiązujących taryfach (obecnie ok. 623 zł/MWh) i umożliwić jej zbliżenie do wysokości obecnie stosowanej ceny maksymalnej. Taka zmiana skieruje ceny energii elektrycznej w obowiązujących taryfach na ich dalsze obniżenie w IV kwartale 2025 r.

Dlatego początek funkcjonowania nowych taryf dla energii elektrycznej dla

⁴ Zostało to zagwarantowane przepisami ustawy z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku oraz w 2024 roku oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1831).

gospodarstw domowych przesunięto⁵ z 1 lipca 2025 r. na 1 października 2025 r. dzięki czemu sprzedawcy energii elektrycznej będą mieli możliwość uwzględnienia w zmienionych taryfach okresu, w którym dokonywali, dokonują lub dokonają zakupów energii elektrycznej po korzystnych cenach.

W odniesieniu do kwestii akceptowalnych cen energii dla odbiorców końcowych, w tym również mikro, małych i średnich przedsiębiorców, należy zauważyć, że proces budowania oferty cenowej uwzględnia szereg czynników, warunków, prognoz i ryzyka oraz jest informacją stanowiącą know-how spółki energetycznej i stanowi część jej strategii handlowej. Spółki energetyczne jako podmioty prawa handlowego działające na konkurencyjnym rynku energetycznym, dążą do wyceny ofert w sposób przenoszący na odbiorcę koszty związane ze sprzedażą w uzasadnionej wysokości oraz marżę z tytułu sprzedaży energii w oparciu o rzeczywiste warunki rynkowe. Zespoły handlowe spółek na bieżąco dzielą się ekspercką wiedzą o rynku i przedstawiają zasady kształtowania cen w oferowanych produktach, tak aby odbiorca/przedsiębiorca świadomie podjął decyzję o wyborze danej oferty. W swoich ofertach, spółki posiadają szereg produktów, które w różnym stopniu i w różnych okresach zabezpieczają cenę energii w sposób wybrany przez klienta/odbiorcę - czyli taryfy, przez umowy kilkuletnie ze stałą ceną, do produktów bazujących na bieżących notowaniach na Towarowej Giełdzie Energii. Oznacza to, że rozliczenie zużytej energii odbywa się po cenie ustalonej na podstawie indeksów Towarowej Giełdy Energii. Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa preferują oferty, które gwarantują niezmiennosc cen w całym okresie obowiązywania umowy. Co do zasady, przyjęcie oferty sprzedaży wiąże się z koniecznością zabezpieczenia przez spółki wolumenu energii elektrycznej na potrzeby danego klienta lub grupy klientów, a moment zakupu energii ma kluczowy wpływ na wysokość jej cen w ofercie.

Należy podkreślić również, że kontrakty zawarte w latach 2022 i 2023 przez odbiorców/przedsiębiorców zostały już zakończone lub niebawem (w trakcie 2025 roku) się zakończą. Nowe oferty, jakie klienci otrzymują od przedsiębiorstw energetycznych, odzwierciedlają bieżącą sytuację na rynku i są znacząco niższe niż w latach 2022 i 2023. Istnieje grupa klientów, którzy historycznie posiadają kontrakty trzyletnie, jednak z informacji pozyskanych od spółek Skarbu Państwa w 2025 roku kontrakty takie stanowić będą około 10% sprzedaży.

Dodatkowo spółki wskazały, że funkcjonuje również procedura renegotjacji cen, która umożliwia klientom biznesowym zmianę oferty w przypadku dużych wahań cen na rynku energii.

W tym miejscu należy wskazać, że w dalszej perspektywie prowadzona transformacja energetyczna, która zakłada stopniową przemianę systemu energetycznego w kierunku systemu zeroemisyjnego, przyczyni się do dalszego obniżania cen energii elektrycznej. Dekarbonizacja oparta zostanie o dalszy rozwój odnawialnych źródeł energii (przede wszystkim morskiej energetyki wiatrowej) i energetyki jądrowej, z uwzględnieniem roli gazu ziemnego, jako niskoemisyjnego

⁵ Ustawą z dnia 23 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 565).

paliwa przejściowego wykorzystywanego w sektorze energetycznym, wspomagającego transformację gospodarki w kierunku zeroemisyjnym.

Dodatkowo należy wskazać istniejące mechanizmy mające na celu aktywizację bardziej świadomych odbiorców, którzy chcą aktywnie uczestniczyć w rynku energii elektrycznej. Wprowadzono umowy z dynamiczną ceną energii elektrycznej, które powiązane są ze zróżnicowanymi cenami na rynku hurtowym. Odbiorcy korzystający z cen dynamicznych, którzy znają zasady funkcjonowania rynku energii i potrafią aktywnie zarządzać własnym zużyciem prądu mogą za pomocą tego mechanizmu obniżyć koszty energii elektrycznej w swoich gospodarstwach domowych. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 6 grudnia 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu kształtowania i kalkulacji taryf oraz sposobu rozliczeń w obrocie energią elektryczną⁶ wprowadziło konto regulacyjne dla opłaty jakościowej. Rozwiązanie to pozwala operatorowi systemu przesyłowego elektroenergetycznego ograniczyć wysokość kosztów opłaty jakościowej przenoszonych w taryfie w danym roku na rachunki odbiorców. Wprowadzone zmiany zwiększają stabilność i przewidywalność stawek opłat za przesyłanie energii elektrycznej dla odbiorcy – w konsekwencji opłaty sieciowe ujęte na rachunku odbiorcy w 2025 r. mogą być niższe niż bez wprowadzenia konta regulacyjnego. Zatem działania takie jak cena dynamiczna oraz konto regulacyjne dla opłaty jakościowej przełożą się na spadek cen rachunków dla wszystkich odbiorców końcowych.

Konkludując, opisane działania doprowadzą w najbliższych latach do zmiany struktury miksu energetycznego w Polsce, co spowoduje trwałe obniżenie cen energii elektrycznej dla odbiorców energii elektrycznej.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jarosław Neneman
Podsekretarz Stanu

⁶ Dz.U. z 2024 r. poz. 1814